

Potpredsjednica Vlade održala obećanje...!

Hrvatski savez gluhih i nagluhih još je krajem travnja o.g. uputio službeni dopis Jadranki Kosor, potpredsjednici Vlade i ministrici obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti sa ZAMOLBOM ZA SASTANAK, POKROVITELJSTVO I FINANCIJSKU POTPORU u povodu organizirane Kampanje u sklopu zahtjeva za priznavanje Hrvatskog znakovnog jezika...

Ovdje donosimo skraćenu verziju tog dopisa

Poštovana potpredsjednice Vlade RH i ministrice obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti,

sukladno iznesenim prijedlozima na Povjerenstvu Vlade za osobe s invaliditetom, Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih i Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske da se tijekom 2008. godine, Europske godine međukulturalnog dijaloga, provodi kampanja radi priznavanja hrvatskog znakovnog jezika kao jezika manjine koji za posljedicu ima i zapošljavanje tumača i prevoditelja što bi pomoglo boljoj informiranosti i obrazovanosti gluhih osoba u Hrvatskoj, u nastavku ćemo Vam malo približiti problem znakovnog jezika i razloge za osnivanje službe podrške gluhim osobama.

Kratka povijest obrazovanja gluhih je neprekidan, dugi, rat metoda. Pristupi u edukaciji su bili i ostali različiti, a njihovi temeljni ciljevi zajednički: razviti komunikacijske vještine gluhe djece, omogućiti im što je moguće višu razinu obrazovanja i uključivanje u život većinske zajednice. Ciljevi su, dakle, isti, ali su putovi drugačiji.

Znakovni jezik danas je u svijetu prepoznat kao jezik ravnopravan jezicima čujuće zajednice. Različiti međunarodni dokumenti zahtijevaju zaštitu i unapređenje znakovnih jezika te upotrebu znakovnog jezika u školovanju gluhe djece. Spomenut ćemo samo dokument, kojega je prihvatila i Hrvatska, a to je Preporuka Vijeća Europe o zaštiti nacionalnih znakovnih jezika iz ožujka 2003. donesena u Strasbourgu (dokument 9738). U njemu se navodi da su znakovni jezici izraz europskog kulturnog bogatstva te da treba potaknuti zemlje članice EU:

- na službeno priznavanje nacionalnog znakovnog jezika kao jezika manjine,
- na obučavanje tumača i učitelja znakovnog jezika i obrazovanje gluhih na znakovnom jeziku,
- emitiranje televizijskog programa na znakovnom jeziku i titlovanje svih emisija i programa „skrivenim“ teletekstom,
- na informiranje gluhih o njihovim pravima i mogućnostima korištenjem znakovnog jezika,
- na uvođenje znakovnog jezika kao izbornog predmeta u srednje škole sa statusom jednakim stranim jezicima,
- na davanje prava roditeljima gluhe djece na slobodan izbor između oralnog i bilingualnog pristupa u obrazovanju...

U kontekstu općeprihvaćenih ljudskih prava podupire se uporaba znakovnog jezika kod gluhih osoba kako u svijetu tako i u Hrvatskoj.

Populacija osoba oštećena sluha heterogena je, zato jedan pristup u edukaciji ne može uspješno zadovoljiti komunikacijske i obrazovne potrebe sve gluhe djece, pa ni sve djece s kohlearnim implantatima. Osim toga, roditelji gluhe djece trebali bi imati mogućnost izbora između različitih pristupa u komunikaciji i edukaciji. Treba koristiti individualni pristup i izabrati onaj tip obrazovanja koji najbolje odgovara pojedinom djetetu. Većina stručnjaka stalno ističe potrebu prilagođivanja pojedinom djetetu, kako bi se maksimalno razvile potencijalne sposobnosti. Zato je neophodno da odgojno-obrazovni sustav sadrži više različitih pristupa u edukaciji gluhe djece.

Hrvatski znakovni jezik i hrvatski govorni jezik su odvojeni jezici. Dvojezičnost se ne pojavljuje spontano. Znakovni jezik se uči prirodno i spontano, kao dio sveukupnog razvoja djeteta, u okruženju u kojem ga dijete koristi, dok usvajanje drugog jezika - hrvatskog govornog - ovisi o podučavanju. Ta dva jezika - hrvatski znakovni jezik i hrvatski govorni - imaju dvije različite funkcije. Hrvatski znakovni jezik je primarni način usvajanja znanja te jezik kojim se koriste u direktnoj komunikaciji s drugima, a kroz korištenje dijete se razvija društveno i emocionalno, a hrvatski govorni jezik ima funkciju pisanog jezika.

Dužnost nam je omogućiti djetetu da usvoji dva jezika: hrvatski znakovni jezik zajednice gluhih (u slučaju težeg oštećenja sluha kao prvi jezik) i oralni jezik čujuće većine. Da bi to postigli dijete mora biti u kontaktu s obje jezične

zajednice i mora osjetiti potrebu da nauči oba jezika. Oslanjati se samo na jedan, oralni jezik, znači staviti u opasnost djetetov kognitivni i osobni razvitak i negirati njegovu potrebu pripadnosti u zajednicu gluhih i u zajednicu čujućih. Ako poznaje znakovni i oralni jezik (u pisanom i ako je moguće u govornom obliku) dijete će potpunije razviti svoje kognitivne, lingvističke i socijalne sposobnosti.

Tečajevi odnosno programi učenja znakovnog jezika važna su osnova edukacije tumača za znakovni jezik, koji imaju mjesto u novim modelima inkluzivne edukacije.

Za sada u Hrvatskoj postoje programi edukacije tumača za znakovni hrvatski jezik, a sve više se uvode programi HZJ koji se provode kroz udruge.

Predstoje nam još neke aktivnosti vezane za standardiziranje HZJ te njegovo priznavanje kao jezika manjine u Hrvatskoj kojim bi dobio legitimno pravo radi lakšeg uključivanja gluhih osoba u širu socijalnu sredinu. Bez obzira na zaostatak u razvoju HZJ dvadeset do dvadeset i pet godina evidentno je da je on prisutan iako nije priznat. Priznavanjem HZJ očekujemo da će dostupnost informacija uz pomoć tumača i prevoditelja u svim životnim aktivnostima, pomoći boljoj informiranosti i obrazovanosti gluhih osoba.

Sposobnost komunikacije znakovnim jezikom kod gluhih osoba vrlo je raznolika, što ovisi o uzroku, vremenu i mjestu nastanka oštećenja. Iako se u svakodnevnom životu gluhe osobe same snalaze i uspostavljaju komunikaciju s tzv. „čujućom sredinom“ mnogo je situacija kada je pomoć tumača neophodna.

Tumač znakovnog jezika je vjerni pratilac gluhoj osobi, interpretator njegovih misli i glasovnog izričaja. Često se može reći da ishod određenih aktivnosti ovisi o adekvatnosti njegova prijevoda, njegove kulturne, intelektualne razine snalažljivosti.

Rad tumača je kreativan, stvaralački i produktivan, ne samo pasivno reproduktivan. Vrlo važan uvjet uspješnosti rada tumača ili prevoditelja je njegova opća obrazovna priprema. Očekuje se da ima razvijenu sposobnost pamćenja i to: vizualnog, motoričkog i slušnog. Prevođenje nije rutinski posao.

Osim obrazovnih momenata, od tumača se očekuje da bude mentalno zdrava osoba, emocionalno stabilna, koja djeluje autoritativno i smireno, koja ulijeva povjerenje i sigurnost.

Obzirom na gore navedeno, slobodni smo Vas zamoliti za pokroviteljstvo ove kampanje pod nazivom „Znakovni jezik – uvjet ravnopravnosti gluhih“ te za pomoć u rezerviranju sredstava kroz natječaj Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti za plaćanje poslova koje bi obavljalo 11 tumača i prevoditelja u Hrvatskoj. Predvidjeli smo da to budu tumači i prevoditelji u gradovima: Zagreb (2), Rijeka, Osijek, Požega, Sl. Brod, Split, Dubrovnik, Varaždin, Sisak, Karlovac.

Te osobe bi radile 8 sati dnevno, u periodu od 8 ujutro do 20 sati navečer i pružale usluge prevođenja za gluhu osobu, u različitim aktivnostima:

- prevođenje stručnih i ostalih skupova
- prevođenje u nekim pravosudnim postupcima (imovinsko pravni, policija...)
- prevođenje u sustavu socijalne skrbi
- prevođenje u okviru radne organizacije (radi osobnih potreba, sastanaka tijela upravljanja...)
- prevođenje s kulturnih manifestacija
- prevođenje na roditeljskim sastancima
- prevođenje u crkvi (pripreme, mise...)
- prevođenje kod liječnika i drugim životnim situacijama važnim za kvalitetu života gluhe osobe.

Mislimo da smo Vam malo više približili problematiku gluhih osoba u komunikacijskom segmentu i nadamo da ćete u toku sljedećeg tjedna pronaći vremena i primiti predstavnike našeg Saveza na jedan sastanak s Vama na kojem ćemo moći opširnije odgovoriti na Vaša pitanja i eventualne dileme...

Unaprijed zahvaljujemo.

Voditelj projekta:
Mirjana Juriša, prof.def

Predsjednik:
Andrija Halec.

HRVATSKI SAVEZ GLUHIH I NAGLUHIH
predsjednik Andrija Halec
10000 Zagreb, Palmotićeva 4

Poštovani!

Iznimno cijenim Vaše zalaganje i zalaganje Vaših suradnika koje svakodnevno iskazujete u promociji prava i zaštiti dostojanstva osoba s invaliditetom kontinuirano radeći na uspostavljanju mreže podrške tumača i prevoditelja znakovnog jezika u zajednici, senzibilizacijom zajednice za komuniciranje gluhih kako bi gluhih i nagluhim osobama osigurali učinkovitije uključivanje u zajednicu.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i ubuduće će pružati podršku svim sudionicima uključenim u provedbu mjera Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine s ciljem poboljšanja kvalitete života osoba s invaliditetom u svim područjima. Vjerujući u zajedničku dobru suradnju želim Vam puno uspjeha u daljnjem radu.

Zadovoljstvo mi je prihvatiti pokroviteljstvo kampanje za priznanje Hrvatskog znakovnog jezika, pod nazivom "Znakovni jezik - uvjet ravnopravnosti gluhih" koja će se održavati tijekom 2008. godine, Europske godine međukulturalnog dijaloga, u Zagrebu i na širem području Republike Hrvatske.

S poštovanjem,

**POTPREDSJEDNICA VLADE I
MINISTRICA OBITELJI, BRANITELJA I
MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI**
Jadranka Kosor, dipl.iur

